

Sygn. akt XVII AmE 234/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SO Bogdan Gierzyński

protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu 12 sierpnia 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 31 maja 2017 r. znak: (...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję;

II. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 820 zł (osiemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 234/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 31 maja 2017 r., znak: (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w zw. z art. 30 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 18 kwietnia 2016 r. na podstawie art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniach 10, 11, 12 i 14 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w Ż. przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy,

2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. karę pieniężną w kwocie 67,521 zł.

Od decyzji odwołanie złożyła spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zaskarżając ją w całości.

Zaskarżonej decyzji odwołująca spółka zarzuciła:

1. mające wpływ na treść decyzji naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez pominięcie treści umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), co w konsekwencji doprowadziło Organ do błędnych ustaleń faktycznych i uznania, że "OSD wywiązał się z obowiązku przekazania Odbiorcy informacji o wielkości danych dotyczących Odbiorcy wynikających z Planu wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały Odbiorcę w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r.", podczas gdy doręczony (...) Sp. z o.o. Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązujący w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. przestał obowiązywać Odbiorcę wraz z wygaśnięciem umowy na podstawie, której został odbiorcy doręczony, tj. w dniu 31.12.2014 r., po podpisaniu przez Odbiorcę nowej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) Odbiorcy nie został doręczony żaden obowiązujący we wskazanym wyżej okresie Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, a w przedmiotowej umowie brak jest zapisu stwierdzającego, że Odbiorcę obowiązują plany ograniczeń doręczone mu przed wejściem w życie wskazanej wyżej umowy;

2. mające wpływ na treść decyzji naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na pominięciu treści umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), co w konsekwencji doprowadziło Organ do błędnych ustaleń faktycznych i uznania, że "Odbiorca znał obowiązujące go w okresie od 10 do 31 sierpnia 2015 r. poziomy ograniczeń, a zawarcie w dniu 18 grudnia 2014 r. z OSD nowej umowy nie dezaktualizowało (...) planu ograniczeń", podczas gdy doręczony (...) Sp. z o.o. Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązujący w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. przestał obowiązywać Odbiorcę wraz z wygaśnięciem umowy na podstawie, której został odbiorcy doręczony, tj. w dniu 31.12.2014 r., po podpisaniu przez Odbiorcę nowej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) Odbiorcy nie został doręczony żaden obowiązujący we wskazanym wyżej okresie Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, a w przedmiotowej umowie brak jest zapisu stwierdzającego, że Odbiorcę obowiązują plany ograniczeń doręczone mu przed wejściem w życie wskazanej wyżej umowy, a zatem Odbiorca nie mógł mieć wiedzy o obowiązujących go dopuszczalnych poborach mocy elektrycznej według stopni zasilania;

3. mające wpływ na treść decyzji naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na pominięciu treści umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...), co w konsekwencji doprowadziło Organ do błędnych ustaleń faktycznych i uznania, że "zawarcie w dniu 18 grudnia 2014 r. z OSD nowej umowy nie dezaktualizowało ww. planu ograniczeń", podczas gdy doręczony (...) Sp. z o.o. Plan wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązujący w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. przestał obowiązywać Odbiorcę wraz z wygaśnięciem umowy na podstawie, której został odbiorcy doręczony, tj. w dniu 31.12.2014 r., a w przedmiotowej umowie brak jest zapisu stwierdzającego, że Odbiorcę obowiązują plany ograniczeń doręczone mu przed wejściem w życie wskazanej wyżej umowy, a zatem Odbiorcy nie obowiązywał Plan wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej z dnia 15.07.2014 r.;

4. mające wpływ na treść decyzji naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło Organ do błędnych ustaleń faktycznych i uznania, że Odbiorca przekroczył w dniach 10, 11, 12 i 14 sierpnia 2015 r. obowiązujące go zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania, podczas gdy Odbiorca, który nie został poinformowany o obowiązującym go Planie wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej i nie znał obowiązujących go dopuszczalnych

wartości poboru mocy energii elektrycznej, nie mógł - z przyczyn od siebie niezależnych - zastosować się do ograniczeń wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r.;

ponadto zaskarżonej decyzji zarzucił:

5. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne poprzez całkowite pominięcie przy wymierzaniu Odbiorcy kary pieniężnej okoliczności świadczących o braku zawinienia Odbiorcy, tj. braku poinformowania Odbiorcy przez Operatora o obowiązującym go Planie wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej obowiązującego w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r., a co za tym idzie braku wiedzy o obowiązujących go dopuszczalnych poborach mocy, które to okoliczności winny prowadzić Organ do ustalenia braku winy Odbiorcy przy przekroczeniu dopuszczalnych limitów poboru energii w dniach 10, 11, 12 i 14 sierpnia 2015 r.;

6. naruszenie art. 56 ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne poprzez błędne ustalenie, że stopień społecznej szkodliwości czynu Odbiorcy był znaczny i winien być rozpatrywany przy uwzględnieniu okoliczności niezastosowania się znacznej liczby innych odbiorców do wprowadzonych ograniczeń, podczas gdy odpowiedzialność za niezastosowanie się do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej jest odpowiedzialnością indywidualną Odbiorcy i nie może być uzależniana od naruszeń dokonanych przez niezależne od Odbiorcy podmioty trzecie, zaś sam Odbiorca dopuścił się przedmiotowych naruszeń bez własnej winy i jedynie przez okres 4 dni.

Mając na uwadze powyższe odwołujący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania, względnie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez odstąpienie od wymierzania Odbiorcy kary;

2. dopuszczenie i przeprowadzenie następujących dowodów:

A. z dokumentów w postaci:

- aneksu nr (...) z dnia 09.12.2013 r. do "Umowy kompleksowej dostarczania energii elektrycznej nr (...) (w załączeniu) - na okoliczność okresu obowiązywania umowy kompleksowej dostarczania energii elektrycznej z dnia 11.10.2012 r. i daty jej wygaśnięcia;
- umowy kompleksowej dostarczania energii elektrycznej z dnia 11.10.2012 r. (w aktach Organu) - na okoliczność zawarcia przedmiotowej umowy oraz treści zawartej między stronami umowy;
- umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej nr (...) (w aktach Organu) - na okoliczność zawarcia, okresu obowiązywania oraz treści przedmiotowej umowy;
- oświadczenia M. S. (w aktach Organu) - na okoliczność treści rozmowy telefonicznej z pracownikiem (...) S.A.
- pisemnych wyjaśnień B. P. (w aktach Organu) - na okoliczności wskazane w treści pisma;

B. zeznań świadków:

- M. S. - na okoliczność treści rozmowy telefonicznej z pracownikiem (...) S.A.;
- B. P. - na okoliczności wskazane w treści pisemnych wyjaśnień z dnia 13.07.2016 r.

3. wstrzymanie wykonania zaskarżonej decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy;

4. zasądzenie od Organu na rzecz Odwołującego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /**okoliczność bezsporna**/

W dniu 10 sierpnia 2015 r. PSE S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. /**okoliczność bezsporna**/

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. /**okoliczność bezsporna**/

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. /**okoliczność bezsporna**/

Na wezwanie Prezesa URE, (...) S.A., do której sieci jest przyłączona spółka (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. (Odbiorca), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w „Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej” obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego pod adresem: Ż., przy ul. (...). /**k. 3-4 akt adm.**/

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne. /**k. 1-2, k. 3-4, k. 19, k. 86, k. 110 akt adm.**/

Przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy miało miejsce 10, 11, 12 i 14 sierpnia 2015 r., i wyniosło łącznie 22,507 MW (MW w godzinie).

Przychody (przychody netto ze sprzedaży i pozostałe przychody operacyjne) Odbiorcy osiągnięty w roku podatkowym 2016, wyniosły (...) zł. /**k. 120-126, k. 133-139 akt adm.**/

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd oddalił wnioski dowodowe w postaci dopuszczenia dowodu z przesłuchania świadków, dopuszczenia dowodów z oświadczenia M. S., pisemnych wyjaśnień B. P. – jako zgłoszone na okoliczność faktów nie mających dla rozstrzygnięcia sprawy znaczenia.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Wskazany wyżej przepis daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku nie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie wymienionych enumeratywnie przepisów tj.: art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

W myśl art. 11 ww. ustawy:

1. W przypadku zagrożenia:

1) bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo-energetycznym,

2) bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,

3) bezpieczeństwa osób,

4) wystąpieniem znacznych strat materialnych

- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

2. Ograniczenia w sprzedaży paliw stałych polegają na sprzedaży tych paliw na podstawie wydanych odbiorcom upoważnień do zakupu określonej ilości paliw.

3. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła polegają na:

1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;

2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

4. Ograniczenia wprowadzone na zasadach określonych w ust. 2 i 3 podlegają kontroli w zakresie przestrzegania ich stosowania.

5. Organami uprawnionymi do kontroli stosowania ograniczeń są:

1) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki - w odniesieniu do dostarczanej sieciami energii elektrycznej;

2) wojewodowie - w odniesieniu do paliw stałych oraz ciepła;

3) organy właściwe w sprawach regulacji gospodarki paliwami i energią, o których mowa w art. 21a - w odniesieniu do jednostek wymienionych w tym przepisie.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń, o których mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę znaczenie odbiorców dla gospodarki i funkcjonowania państwa, w szczególności zadania wykonywane przez tych odbiorców.

6a. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 6, określa w szczególności:

- 1) sposób wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła, umożliwiającą odbiorcom tej energii i ciepła dostosowanie się do tych ograniczeń w określonym czasie;
- 2) rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
- 3) zakres i okres ochrony odbiorców przed wprowadzonymi ograniczeniami w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła;
- 4) zakres planów wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła oraz sposób określania w nich wielkości tych ograniczeń;
- 5) sposób podawania do publicznej wiadomości informacji o ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła.

7. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii, w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

8. Przedsiębiorstwa energetyczne nie ponoszą odpowiedzialności za skutki ograniczeń wprowadzonych rozporządzeniem, o którym mowa w ust. 7.

9. Minister właściwy do spraw energii informuje niezwłocznie Komisję Europejską i państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym o:

- 1) wprowadzonych ograniczeniach, o których mowa w ust. 7, w zakresie dostarczania i poboru energii elektrycznej;
- 2) podjętych działaniach i środkach dla usunięcia stanu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, o których mowa w art. 11c ust. 2 i 3.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne stanowi, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z kolei art. 11d ust. 3 ww. ustawy stanowi, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Bezspornym w sprawie jest, że Polskie Sieci Energetyczne S.A. stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne i wprowadziły, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej - dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach

ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

- 1) szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
- 2) obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
- 3) porty lotnicze;
- 4) obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
- 5) obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
- 6) obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie natomiast do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Zaś na mocy § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej. I tak, według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń.

Natomiast zgodnie z § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.
2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) Radia o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.
3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Niekwestionowaną okolicznością jest, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia. Powód był zatem zobowiązany zastosować się zarówno do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. Polskie Sieci Elektroenergetyczne) w dniu 10 sierpnia 2015 r., jak i do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 (pismo z 31.07.2014 r., k. 77, k. 78 akt adm.). Powód uzyskał ponadto wiedzę o tych ograniczeniach z energetycznych komunikatów radiowych oraz informacji zamieszczonej na stronie internetowej operatora, jak i telefonicznie w sierpniu 2015 r.

W przedmiotowej sprawie poza sporem jest, że powodowa spółka nie dostosowała się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w obiekcie zlokalizowanym przy ul. (...) w Ż.. W dniu 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła łącznie 13,0370 MW w godzinie (ograniczenia wprowadzone przez Operatora Systemu Przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 PE), a 11 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła łącznie 6,753 MW w godzinie, 12 sierpnia 2015 r. łącznie 2,716 (MW w godzinie) , zaś 14 sierpnia 2015 r. łącznie 0,001 (MW w godzinie) - ograniczenia wprowadzone na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r.

Niewątpliwa jest zatem kwestia dopuszczania się przez powodowego przedsiębiorcę wymienionych naruszeń. Rozstrzygnięcia natomiast wymagało, czy istnieje podstawa prawna do nałożenia na powoda sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej.

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., Prezes URE jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Ustawodawca przewidział sankcję tylko za niezastosowanie się do ściśle określonych, konkretnych ograniczeń, tj. wprowadzonych w oparciu o art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 P.e., a nie ogólnie za każdy przypadek niezastosowania się do tego rodzaju ograniczeń.

Przepis art. 11 P.e. dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, co oznacza, że oparcie zaskarżonej decyzji na tej podstawie prawnej było prawidłowe, skoro powodowi zarzucono, między innymi, niezastosowanie się 12 i 14 sierpnia 2015 r. do ograniczeń wprowadzonych przez Radę Ministrów.

Jeśli chodzi natomiast o art. 11c ust. 3 P.e. - który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów.

Z kolei sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c P.e. Tym samym, w ocenie Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a P.e. do przepisu art. 11c ust. 3 P.e. jest puste i mamy tutaj do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. Tym samym przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pozwany oparł zaskarżoną decyzję również na treści art. 11d ust. 3 P.e., co zdaniem Sądu, było bezpodstawne. Wbrew twierdzeniom organu, przepis ten nie stanowi rozwinięcia uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 P.e., określając sposób realizacji wprowadzonych ograniczeń. Powyższa norma dotyczy bowiem możliwości ograniczenia przez

operatorów systemu elektroenergetycznego, a nie OSP, świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

Sąd Okręgowy stwierdza zatem, że przepisy art. 11c ust. 3 P.e. oraz art. 11d ust. 3 P.e. nie stanowią samoistnej podstawy prawnej wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w trybie polecenia OSP.

Podstawę taką stanowi przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., nie uwzględniony jednakże w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Oznacza to, że odesłanie zawarte w danym zakresie w ostatnim z wymienionych przepisów, przyznającym Prezesowi URE kompetencję do wymierzenia kary pieniężnej, jest błędne.

Reasumując, nałożenie tej kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., co zdaniem Sądu, należy uznać za niedopuszczalne.

Przepisy o charakterze administracyjnokarnym, przewidujące kary pieniężne za określone naruszenia, winny być bowiem stosowane przez organy administracji publicznej w sposób ścisły i precyzyjny, tzn. dokładnie odpowiadający normie prawnej bez stosowania wykładni rozszerzającej, analogii, czy domniemań (tak trafnie M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, Prawo energetyczne, tom II, Komentarz do art. 12-72, Warszawa 2016, s. 883).

W tym kontekście, konstrukcja przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. budzi zastrzeżenia w zakresie spełniania zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Zasada ta w demokratycznym państwie prawnym stanowi jeden z filarów ochrony karnoprawnej, która zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, winna być stosowana także w przypadku odpowiedzialności za delikty administracyjne, w tym także te, które zostały unormowane w ustawie Prawo energetyczne. Ustawowe formułowanie przepisów o charakterze represyjnym musi w pełni odpowiadać zasadzie określoności, co oznacza, że ustawa musi w sposób kompletny, jasny, jednoznaczny i precyzyjny definiować wszelkie znamiona czynów zagrożonych karą.

Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swój, pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 1 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt GSK 30/04, zgodnie z którym przy egzekwowaniu obowiązku, kształtowanego normą prawa administracyjnego materialnego, za którego naruszenie przewidziana jest administracyjna kara pieniężna, muszą być zachowane bezwzględnie zasady interpretacji i stosowania norm o charakterze restrykcyjnym ukształtowane w dziedzinie prawa karnego, zwłaszcza zasada prymatu wykładni językowej przed innymi rodzajami wykładni (System Informacji Prawnej LEX nr 799784).

W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., powyższe kryteria, w tym wymóg kompletności i jednoznaczności w formułowaniu przez ustawodawcę przesłanek normatywnych kary pieniężnej, nie został spełniony.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., konieczne było uchylene kary wymierzonej powodowi za niezastosowanie się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Bezsporna była okoliczność, iż powód nie należy do kręgu podmiotów, które w myśl §6 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007r., Nr 133, poz. 924), podlegają ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3. Z powyższego wynika, iż zastosowanie względem powoda sankcji zależy od wypełnienia przez powoda dyspozycji z

cytowanego wyżej przepisu, w postaci niestosowania się do ograniczeń w poborze energii. Nie ulega zatem kwestii, iż ustaleniu powyższego służy „plan ograniczeń”, o którym mowa w treści §8 wskazanego wyżej rozporządzenia.

Powód wskazał zarzut nieprawidłowości dokonanych przez pozwanego ustaleń w przedmiocie niedostosowania się przez powoda do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii w dniach 10, 11, 12 i 14 sierpnia 2015 r. i przekroczenia przez powoda dopuszczalnego wówczas poboru mocy w łącznej wysokości 22,507 MW w godzinie, gdyż plan ograniczeń przesłany w dniu 31 lipca 2014 roku (k. 43), został opracowany według wartości z poprzedniej umowy i nie został zaktualizowany, po zawarciu nowej umowy w dniu 18 grudnia 2015 r., obowiązującej od dnia 1 stycznia 2015 r. (k. 13-18, k. 48-53 akt adm.). Pozwany twierdził, iż zgodnie z treścią cytowanego wyżej rozporządzenia, w czasie wprowadzonych ograniczeń w sierpniu 2015 r., powoda wiązał plan ograniczeń przesłany do powoda w dniu 31 lipca 2014 r., który zgodnie z rozporządzeniem obowiązywał powoda do dnia 31 sierpnia 2015 r. Sąd stwierdza, że plan ograniczeń zawiera wielkość mocy umownej z umowy z 18 grudnia 2014 r. w wielkości 1,950 MW (3-4 akt adm.), zatem zarzut ten jest bezpodstawny.

Wobec powyższego, poprzez bezpodstawne zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. jako podstawy nałożenia kary za naruszenie przez powoda obowiązków wynikających z wprowadzenia przez Polskie Sieci Energetyczne S.A. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., który to artykuł nie jest objęty sankcją z art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., należało uznać za zasadne uchylenie zaskarżonej decyzji i prowadzi do stwierdzenia, że odnoszenie się do pozostałych zarzutów odwołania stało się zbędne.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. uchylił zaskarżoną decyzję w całości, uznając, iż ze względu na nałożenie na powoda kary pieniężnej w jednej kwocie bez wskazania jej wysokości z tytułu naruszenia za każdy dzień w sprawie nie było możliwości wydania wyroku kształtującego, uwzględniającego naruszenie, które zaistniało po wejściu w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r.

O kosztach procesu, Sąd orzekł stosownie do wyników postępowania na podstawie art. 98 k.p.c. oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265). Na koszty procesu po stronie powoda złożyły się: opłata od odwołania w wysokości 100,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265).

SSO Bogdan Gierzyński